

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie dotyczącej zbadania spełnienia przez SSN Marię Szczepaniec wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie o sygn. I ZSK 14/23
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu bez udziału stron 4 listopada 2024 r.
wniosku SSN Pawła Wojciechowskiego o wyłączenie go od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 132/24
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił:

nie wyłączyć SSN Pawła Wojciechowskiego od udziału w sprawie
o sygn. akt I ZO 132/24.

UZASADNIENIE

SSN Paweł Wojciechowski złożył 5 września 2024 r. w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego wniosek o wyłączenie go od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 132/24, której przedmiotem jest rozpoznanie wniosku o wyłączenie SSN Mirosława Sadowskiego od rozpoznania sprawy I ZB 62/24 dotyczącej wniosku złożonego przez SSN w stanie spoczynku X. Y. w trybie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym o zbadanie spełnienia przez SSN Marię Szczepaniec wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie o sygn. I ZSK 14/23.

Swoje żądanie SSN Paweł Wojciechowski argumentował osobistą znajomością jaka łączy go z SSN w stanie spoczyńku X. Y., pracą w tym samym wydziale, wielokrotnymi spotkaniami na posiedzeniach Rady Instytutu Nauk Prawno-Administracyjnych i aktualnymi spotkaniami na posiedzeniach komisji doktorskich.

Sędzia Paweł Wojciechowski wskazał, że w jego ocenie przedstawione przez niego okoliczności powodują, że niezależnie od treści rozstrzygnięcia mogą powstać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności w sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Okoliczności przedstawione we wniosku nie uzasadniają wyłączenia sędziego.

Bezstronność sędziego jest stale podkreślana w orzecznictwie sądów powszechnych, Sądu Najwyższego, a także Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W decyzji ETPCz z 5 stycznia 2017 r. *Bodet v. Belgia*, wskazuje się w szczególności na potrzebę stałej troski o to, aby w demokratycznym społeczeństwie sądy wzbudzały zaufanie u stron procesu. Zdaniem Trybunału, w tej mierze art. 6 ust. 1 Konwencji wymaga wprost, aby sądy były bezstronne. Wymóg zachowania bezstronności przejawia się przy tym w dwóch aspektach. Pierwszym jest brak przejawów subiektywnej stronniczości sędziego lub jego osobistych uprzedzeń. Przyjmuje się istnienie domniemania takiej osobistej bezstronności do czasu przedstawienia dowodu przeciwnego. Sąd musi być również obiektywnie bezstronny, tj. dawać wystarczające gwarancje, by wykluczyć wszelkie uprawnione wątpliwości w tej mierze (postanowienie SN z 17 stycznia 2018 r., III KK 244/17, OSNKW 2018, nr 3, poz. 26).

W przypadku gdy wniosek o wyłączenie od orzekania składa sam sędzia istotne znaczenie ma dokonana przez niego, a wyrażona w złożonym wniosku, ocena stanu jego bezstronności w danej sprawie. Jest to konkretna, własna ocena relacji indywidualnej sędziego do sprawy, jego stosunku do przedmiotu rozstrzygnięcia w odniesieniu do zawartej w art. 41 § 1 k.p.k. przesłanki stanu uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego. Sam stopień tego uzasadnienia w przypadku wniosku składanego przez sędziego w sposób oczywisty wynikać musi z jednej strony z obiektywnie potwierdzonych okoliczności

sprawy, z drugiej jednak składa się właśnie z własnej, subiektywnej, wewnętrznej sfery przekonania samego sędziego. Sfera ta wszakże nie może być związana z innymi czynnikami niż przekonanie, że okoliczności sprawy, jej przedmiot czy istota wcześniejszych rozstrzygnięć łączące sędziego z przedmiotem rozstrzygania rodzą zagrożenie dla bezstronności orzekania, albo mogą takie wrażenie wywołać. Ten wyraz relacji sędziego do sprawy, pod warunkiem wystąpienia czynników obiektywnych, może w konkretnym układzie okoliczności prowadzić do potrzeby wyłączenia sędziego. Są to jednak rzecz jasna innego rodzaju okoliczności niż te wskazane w art. 40 k.p.k., powodujące wyłączenie sędziego z urzędu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2021 r., sygn. akt IV KO 63/21).

W niniejszej sprawie bliskie relacje zawodowe SSN Pawła Wojciechowskiego i SSN w stanie spoczynku X. Y., nie spowodują, aby w odbiorze społecznym, jak i postronnego obiektywnego obserwatora, obiektywizm i bezstronność SSN Pawła Wojciechowskiego mogły wzbudzić uzasadnione zastrzeżenia. Sprawa o sygn. akt I ZO 132/24 od której rozpoznania żądanie wyłączenia złożył SSN Paweł Wojciechowski, dotyczy bowiem wniosku o wyłączenie SSN Mirosława Sadowskiego od rozpoznania sprawy I ZB 62/24. Sprawa I ZO 132/24 ma inny zakres i przedmiot, dlatego nie stanowi sprawy głównej o sygn. I ZSK 14/23 ani sprawy o sygn. akt I ZB 62/24, w której stroną postępowania jest SSN w stanie spoczynku X. Y.

Instytucja wyłączenia sędziego z powodu uzasadnionych wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie jest uregulowana w art. 41 § 1 k.p.k. Wyłączenie sędziego może mieć miejsce w sytuacji, gdy ujawnią się okoliczności o takim charakterze, że brak jest możliwości przekonania każdego rozsądnie myślącego, kto powziął wątpliwości co do bezstronności, że z całą pewnością nie wpłyną one na obiektywizm rozpoznania sprawy i treść rozstrzygnięcia kończącego postępowanie (zob. postanowienie SN z 11 września 2019 r., I DO 44/19, Lex nr 2729821). Wyłączenie sędziego, na podstawie art. 41 k.p.k. nie może być uznaniowo arbitralne lecz musi być przyczynowo racjonalne, jako że nie każda znajomość służbowa, nawet sędziów, jest równoznaczna z koniecznością uwzględnienia wniosku.

Wnioskodawca prócz argumentów w postaci osobistej znajomości jaka łączy go z SSN w stanie spoczynku X. Y., pracą w tym samym wydziale i wynikającymi z tego spotkaniami, nie przywołał innej argumentacji, pozwalającej na jej ocenę w kontekście regulacji z art. 41 § 1 k.p.k., który stanowi, że: „sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie”.

Kierując się powyższym wskazaniem oraz przytoczonymi wyżej okolicznościami sprawy, Sąd Najwyższy uznał, że nie zachodzi potrzeba wyłączenia SSN Pawła Wojciechowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 132/24.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji.

[M. T.]

r.g.